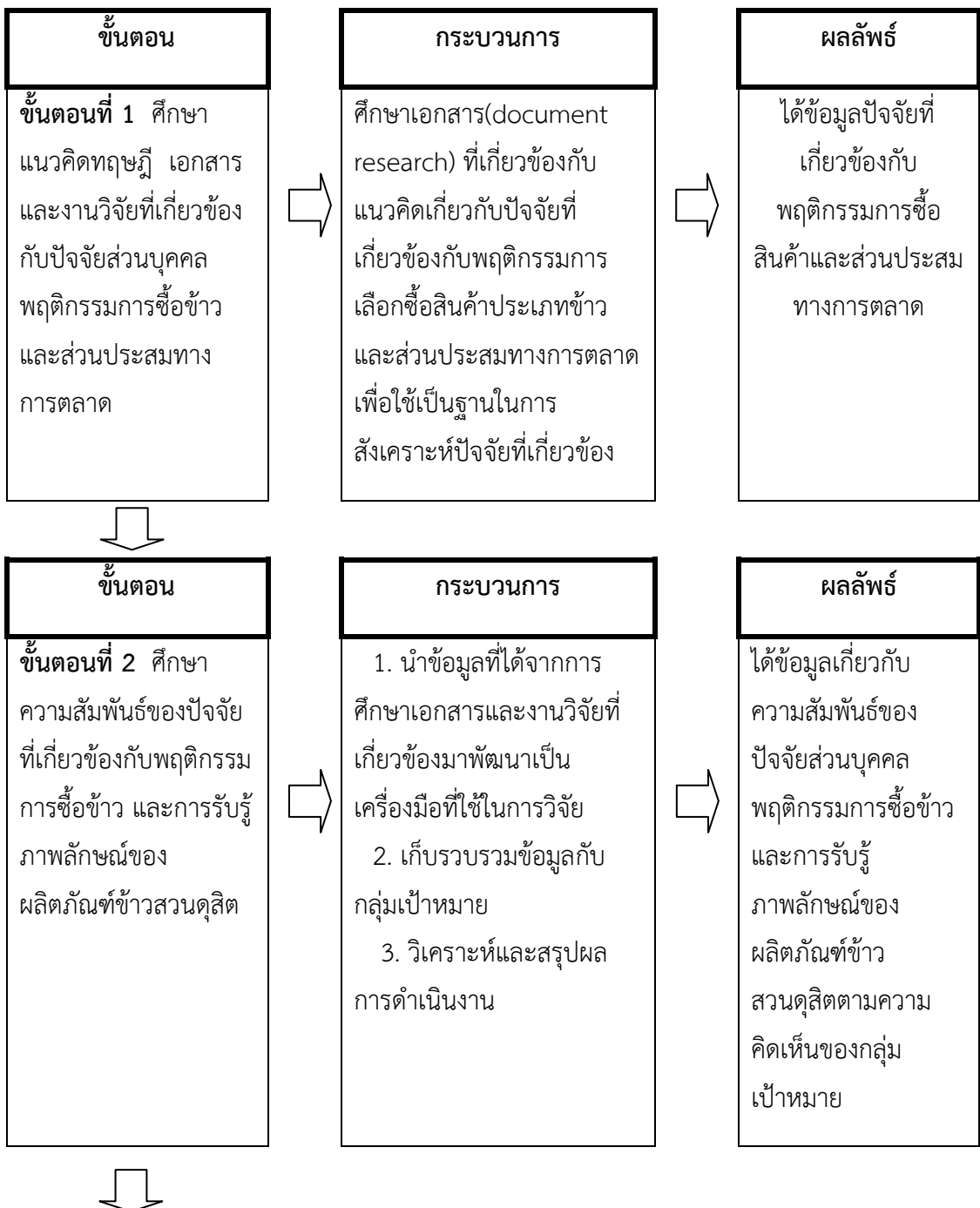
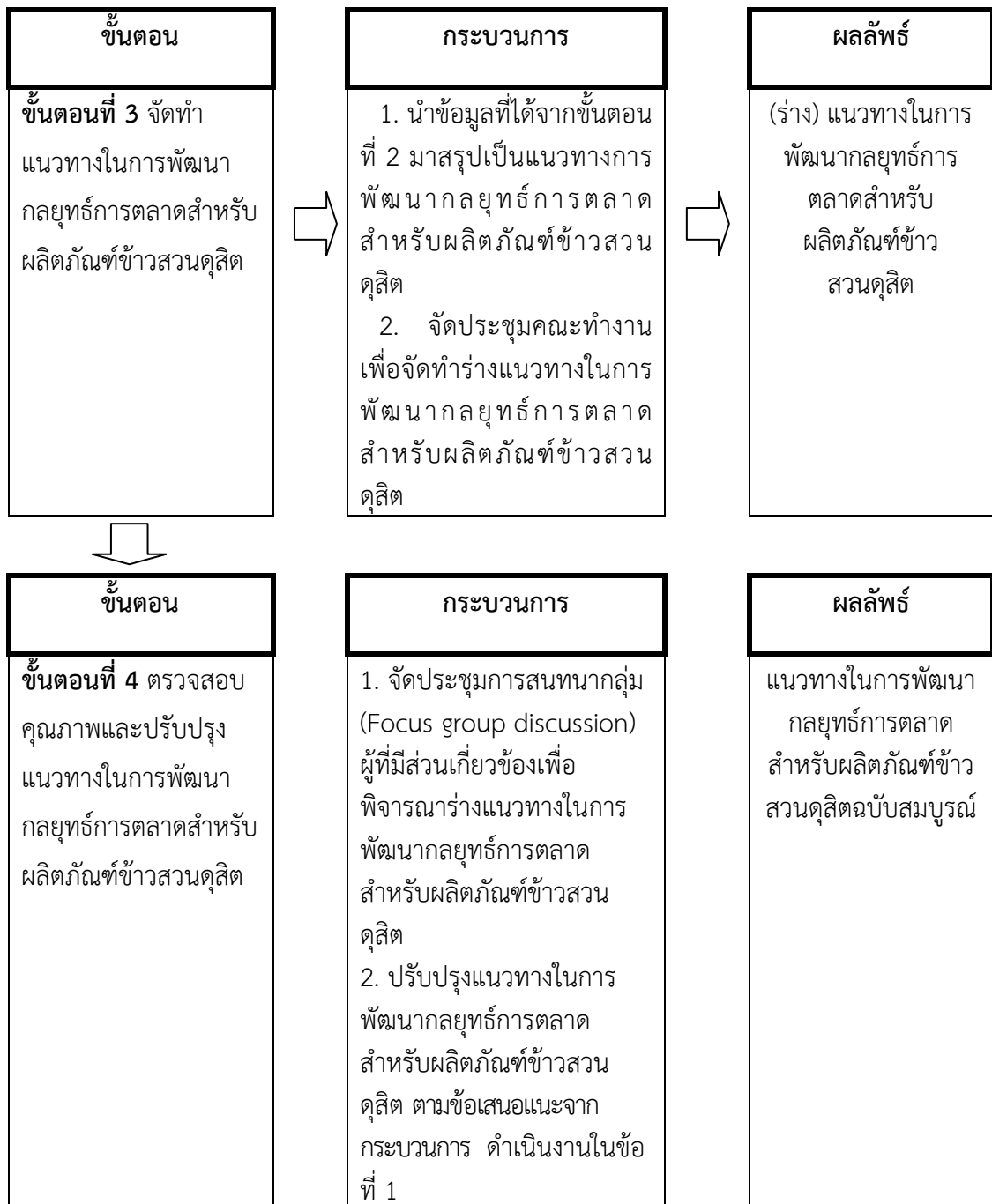

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ข้าวสวนดุสิต” เป็น การวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Research) ซึ่งประกอบไปด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (ในมหาวิทยาลัย) จำนวน 1,429 คน (กองบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, มิถุนายน 2556) และกลุ่มที่ 2 คือ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ จำนวน 1,170 คน (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, มิถุนายน 2556) รวมทั้งสิ้น 2,599 คน

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่ม ประชากร คือ กลุ่มบุคลากรและกลุ่มผู้ปกครอง เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีความครอบคลุมตามลักษณะของกลุ่มประชากรที่ศึกษา โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรสำหรับกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน และกำหนดค่าระดับความเชื่อมั่น 95% (โรจนา ศุขะพันธุ์, 2555, หน้า 141) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ โดยกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อน 5% = 0.05

- คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 1,429 คน

$$n = \frac{1429}{1 + 1429 (0.05)^2} = 312.69 \text{ หรือ } 313 \text{ คน}$$

- คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 คือ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ จำนวน 1,170 คน

$$n = \frac{1170}{1 + 1170 (0.05)^2} = 297.7 \text{ หรือ } 298 \text{ คน}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มที่ 1 บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 313 คน และกลุ่มที่ 2 ผู้ปกครองโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ จำนวน 298 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกประชากรเป็นสายวิชาการ และสายสนับสนุนวิชาการ

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตร และข้อมูลดังตาราง ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในกลุ่มนั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด

สังกัด	จำนวนประชากร	สัดส่วน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สายวิชาการ	796	55.70	174
คณะครุศาสตร์	93	6.51	20
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	133	9.31	29
คณะวิทยาการจัดการ	164	11.48	36
คณะวิทยาศาสตร์	98	6.86	21
คณะพยาบาลศาสตร์	44	3.08	10
โรงเรียนการเรือน	65	4.55	14
โรงเรียนการท่องเที่ยว	54	3.78	12
บัณฑิตวิทยาลัย	31	2.17	7
โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ	114	7.98	25
สายสนับสนุน	633	44.30	139
รวม	1,429	100.00	313

ขั้นตอนที่ 3 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

กลุ่มที่ 2 ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 298 คน

3.2 เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ลักษณะ ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires)

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์ข้าวสวนดุสิตและส่วนประสมทางการตลาด
2. สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์ข้าวสวนดุสิตและส่วนประสมทางการตลาด
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญทางการตลาด จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความถูกต้องของภาษา
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.9481
6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่น ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการซื้อข้าว ได้แก่ ยี่ห้อที่ใช้ เหตุผลที่ใช้ โอกาสในการซื้ออัตราการใช้ และความภักดีต่อตราสินค้า ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 การรับรู้ภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ข้าวสวนดุสิต ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับการรับรู้มากที่สุด ระดับการรับรู้มาก ระดับการรับรู้ปานกลาง ระดับการรู้น้อย ระดับการรู้น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม กลุ่มละ 8-10 คน โดยสัมภาษณ์กลุ่มบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ เป็นการสัมภาษณ์เพื่อสอบถามในประเด็นที่นำศึกษาเพิ่มเติมเมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (จากแบบสอบถาม) ซึ่งจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา สถานที่จำหน่าย การรับรู้การส่งเสริมการตลาด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Data Collection) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 610 ชุด และรอเก็บคืนทันที
2. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะชี้แจงและให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบคำถามให้สมบูรณ์
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาบันทึกรหัส และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
5. เมื่อได้ผลการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้เพื่อมาศึกษาถึงประเด็นที่น่าสนใจเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในส่วนของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าผู้วิจัยกำหนดระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ การรับรู้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ระดับการรับรู้	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับการรับรู้ของแต่ละด้าน ใช้เกณฑ์การแบ่งชั้นช่วงเท่ากัน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ระดับการรับรู้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ระดับการรับรู้มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ระดับการรับรู้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	ระดับการรับรู้น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ระดับการรับรู้น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ในการแสดงผลแบบตารางประกอบการบรรยายข้อมูล ได้แก่ การอธิบายปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์ข้าวสวนดุสิต และการรับรู้ภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ข้าวสวนดุสิต โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ Independent t-test

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และใช้การเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheff’) ในกรณีที่ค่า F มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.2 สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มจากกลุ่มบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลและจำแนกตามประเด็นคำถาม โดยนำเสนอในเชิงบรรยาย